

**Gemeenschappelijke Regeling
Gesubsidieerde Arbeid Kop van
Noord-Holland**

Accountantsverslag voor
het boekjaar eindigend op
31 december 2012

25 april 2013

Aan het algemeen bestuur van
de Gemeenschappelijke Regeling
Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland
Postbus 315
1740 AH SCHAGEN

Datum
25 april 2013

Behandeld door
A.R. Sallehart RA

Ons kenmerk
130156 R/MG/3113413460

Onderwerp

Accountantsverslag Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland voor het boekjaar eindigend op 31 december 2012

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het accountantsverslag over het boekjaar 2012. Dit verslag geeft onze belangrijkste bevindingen weer.

Wij hebben de jaarrekening 2012 van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland gecontroleerd. Bij deze jaarrekening hebben wij op 25 april 2013 een goedkeurende controleklaring verstrekt.

In het bijgevoegde accountantsverslag treft u een overzicht van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen aan.

Wij vertrouwen erop u met deze rapportage van dienst te zijn. Voor het beantwoorden van eventuele vragen zijn wij uiteraard graag bereid dit mondeling te doen.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

A.R. Sallehart RA

Inhoud	Pag.
1. Managementsamenvatting	2
1.1. De opdracht die u ons heeft verstrekt	2
1.2. Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd	3
2. Uw vermogen en resultaat	4
2.1. Algemeen	4
3. Controlebevindingen jaarrekening 2012	6
3.1. Goedkeurende controleverklaring	6
3.2. Single information, Single audit (SiSa)	6
3.2.1. Fouten en onzekerheden SiSa	6
3.3. Administratieve Organisatie en Interne Beheersing 2012	6
3.4. Continuïteit en betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking	7
4. (Fraude)risico	8
5. Controle rechtmatigheid	10
5.1. Er zijn geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd die doorwerken in het accountantsoordeel	10
5.2. Europese aanbesteding	10
5.3. Begrotingsrechtmatigheid	10

1. Managementsamenvatting

Wij startten 12 maart 2013 met de controle van uw jaarrekening 2012. Wij hadden volledige medewerking van uw medewerkers bij het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden.

Wij voerden conform het Besluit Accountantscontrole Decentrale overheden de controle uit met inachtneming van de volgende toleranties:

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1 % van het totaal van de lasten	€ 175.930
Onzekerheden	3 % van het totaal van de lasten	€ 527.790
Rapporteringstoleranties		
Fouten	1 % van het totaal van de lasten	€ 175.930
Onzekerheden	3 % van het totaal van de lasten	€ 527.790

1.1. De opdracht die u ons heeft verstrekt

Jaarlijks bevestigen wij de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging (kenmerk 12/263 van 22 oktober 2012).

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als gemeenschappelijke regeling mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland en maakte deel uit van ons pre-auditgesprek van 6 maart 2013. Het doel hiervan is op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving en branche tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor verdere controlewerkzaamheden dient. Het gaat hierbij om de externe risico's en de risico's in de financiële bedrijfsvoering.

Bij de jaarrekeningcontrole onderzoeken wij of voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen en stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften (het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, hierna: BBV), of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Wij controleren met de afgesproken tolerantie van € 175.930. Dit houdt in dat wij niet alle posten controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden en/of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen zoals vastgelegd in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (hierna: BADO).

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en dit voorliggende accountantsverslag.

1.2. Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant" (hierna: NVO) en vormen een belangrijk onderdeel van het "normenkader" waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de NVO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing aan het normenkader en waar nodig aanvullend getroffen maatregelen concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij uw gemeenschappelijke regeling in 2012 voldoende is gewaarborgd.

2. Uw vermogen en resultaat

In de volgende paragrafen geven wij een analyse van het resultaat en het vermogen van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland. Uiteraard dient hierbij rekening gehouden te worden dat als gevolg van de invoering van de Participatiewet, de verantwoording van de loonkosten en het subsidieresultaat in de gemeenschappelijke regeling en de (nog te nemen) besluitvorming rond samenwerkingsvormen in de regio, andere risicoprofielen (gaan) gelden die een andere vermogenspositie kunnen vergen. Wij kunnen ons voorstellen dat het wenselijk is deze vermogenspositie nader te onderzoeken. Hierbij is het verstandig rekening te houden met verschillende scenario's en daarmee een bandbreedte van de vermogenspositie in kaart te brengen.

2.1. Algemeen

Het BBV, de verslaggevingsregels van gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via de programmarekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks via het eigen vermogen lopen.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats via de resultaatbestemming. Het resultaat vóór en na bestemming bedraagt € 166.000 **voordelig**. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld als "resultaat na bestemming" onder het eigen vermogen in de balans.

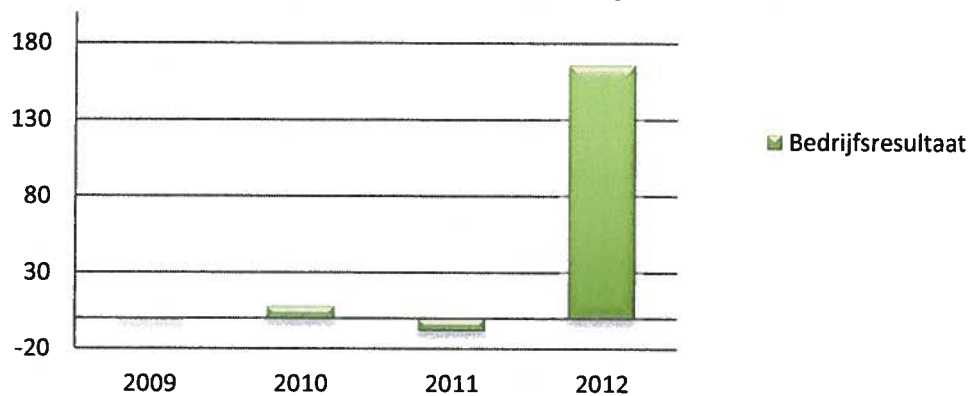
In het hiernavolgende overzicht hebben wij de mutaties in de reserves schematisch weergegeven (x € 1.000):

Ontwikkeling eigen vermogen	2010	2011	2012
Stand van de reserves per 1 januari	-/- 22	-/- 14	-/- 22
Tussentijdse resultaatbestemming tijdens boekjaar	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat bij jaarrekening	8	-/- 8	166
Totaal (= resultaat vóór bestemming)	8	-/- 8	166
Stand per 31 december	-/- 14	-/- 22	144

De reserves van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland zijn in 2012 met een bedrag van € 166.000 toegenomen. Dit komt overeen met het bedrijfsresultaat (resultaat vóór bestemming).

Hieronder geven wij een overzicht van de ontwikkeling van het resultaat (vóór bestemming) van 2009 tot en met 2012.

Resultaatontwikkeling 2009-2012 (x € 1.000)

De exploitatie over 2012 laat een voordelig saldo van € 166.000 zien, ten opzichte van een nadelig saldo van € 8.000 over het boekjaar 2011. Ten opzichte van 2011 is derhalve een aanzienlijke verbetering van het resultaat zichtbaar. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de deelnemende gemeenten voor 2012 een suppletie te geven voor het verwachte verschil tussen de te ontvangen Wsw-subsidie van de rijksoverheid en de werkelijke personeelskosten van €1.232.000. Deze suppletie hangt samen met het besluit van uw gemeenschappelijke regeling om de loonkosten, en de daarmee samenhangende loonkosten subsidie Wsw, met ingang van 2011 in de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland op te nemen. Door veranderde wetgeving is het verschil tussen de loonkosten en de subsidie uiteindelijk lager uitgevallen. Dit werd echter pas in het laatste deel van 2012 duidelijk.

Voor een meer uitgebreide analyse van het rekeningresultaat over het jaar 2012 verwijzen wij naar de toelichting op de programmarekening.

3. Controlebevindingen jaarrekening 2012

3.1. Goedkeurende controleverklaring

Wij hebben op 25 april 2013 een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening van Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen van de jaarrekening 2012.

3.2. Single information, Single audit (SiSa)

3.2.1. Fouten en onzekerheden SiSa

Op grond van het BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden), artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2012 vallen onder SiSa (Single informatie, Single audit). Wij doen dit met een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Wij hebben de controle op deze regeling uitgevoerd op basis van de door u opgemaakte SiSa-bijlage en de Nota Verwachtingen accountantscontrole SiSa 2012. Inzake de regeling G1B wordt aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd:

	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G1B	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Niet van toepassing	0	Niet van toepassing
	Totaal	Niet van toepassing	0	Niet van toepassing

3.3. Administratieve Organisatie en Interne Beheersing 2012

Uw gemeenschappelijke regeling maakt voor haar bedrijfsprocessen gebruik van de serviceorganisatie Noorderkwartier N.V. In het kader van de jaarrekeningcontrole van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland, toetsten wij de kwaliteit van de AO/IB van Noorderkwartier voor zover deze relevant is voor uw organisatie. Hieruit komt naar voren dat de interne beheersing bij Noorderkwartier N.V. toereikend is in het kader van de controle van de jaarrekening 2012 van uw gemeenschappelijke regeling.

Tevens hebben wij gebruikgemaakt van het assurance-rapport inzake de verantwoordingsinformatie van Noorderkwartier over de "Indicatoren Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland UO 7200" van 28 februari 2013 ter controle van de in uw jaarrekening opgenomen subsidiebatens.

3.4. Continuïteit en betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk.

Wij stellen vast dat binnen het kader van onze controleopdracht ons niets is gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking niet zijn gewaarborgd.

4. (Fraude)risico

Van de accountant wordt op grond van de regels van onze beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening. Ter invulling van deze professioneel-kritische houding moet de accountant een inschatting maken van de frauderisico's, zich een beeld vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en bezien of deze maatregelen effectief zijn.

Als en wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan moet de accountant dit communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, het dagelijks bestuur en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het algemeen bestuur.

Om invulling te geven aan de eerdergenoemde verplichting hebben wij een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met uw management, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen daarbij. Van uw dagelijks bestuur hebben wij de bevestiging ontvangen dat geen onregelmatigheden zijn geconstateerd.

Daarnaast hebben wij conform onze beroepsregels zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop waren gericht om het risico van het "omzeilen" van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Tevens hebben wij, zonder dat daar overigens concrete aanleidingen voor waren, specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, controles van schattingen en zijn wij alert geweest op significante en ongebruikelijke transacties.

Geen aanwijzingen dat sprake is geweest van materiële fraude

Hoewel wij, zoals hiervoor beschreven, een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2012 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat sprake is geweest van fraude.

(Fraude) risicoanalyse

De huidige economische ontwikkelingen kunnen voor bedrijven, instellingen en hun werknemers leiden tot verhoogde prikkels of gelegenheden tot het doen van of meewerken aan fraude. Gelet op het belang van een risicoanalyse die is toegespitst op de huidige economische ontwikkelingen en actuele interne beheersing attenderen wij u op de brochure "Frauderisicoanalyse door directie en toezichthoudend orgaan" die u separaat wordt toegestuurd. Wij adviseren u om als bestuur een (fraude)risicoanalyse op te stellen en deze jaarlijks te actualiseren en deze hiermee onderdeel te maken van de interne beheersing binnen uw gemeenschappelijke regeling.

Naast de beheersing van de operationele risico's adviseren wij ook een risicoanalyse te maken voor risico's die voortkomen uit externe factoren en uw (financiële) weerstand daartegen. In het jaarverslag is een eerste inventarisatie gemaakt van deze externe risico's. Belangrijke risico's zijn een lagere subsidie voor de WSW en hogere loonkosten door COA-verhogingen.

Beide posten zijn niet beïnvloedbaar voor uw gemeenschappelijke regeling of de individuele deelnemende gemeenten. Wij adviseren u in de begroting een analyse op te nemen van de gevoeligheid van deze begroting voor veranderingen in externe factoren door bijvoorbeeld een aantal scenario's uit te werken en in de risicoparagraaf de uitkomsten van deze analyse op te nemen.

Daarbij is het van belang dat de deelnemende gemeenten deze risico's ook in de eigen verslaggeving meenemen.

5. Controle rechtmatigheid

5.1. Er zijn geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd die doorwerken in het accountantsoordeel

Bij de uitgevoerde (interne) controle op de toepassing van de wet- en regelgeving bij de uitvoering van financiële beheershandelingen zijn geen rechtmatigheidsfouten geconstateerd met invloed op het accountantsoordeel in onze controleverklaring.

5.2. Europese aanbesteding

Op basis van de Europese aanbestedingsregels dienen diensten (welke niet vallen onder de vrijgestelde diensten) boven een bedrag van € 200.000 Europees te worden aanbesteed.

Met ingang van 2012 worden de loonkosten van Wsw-personeel opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland in plaats van in Noorderkwartier N.V. Ook de met de personeelskosten Wsw samenhangende kosten gaan logischerwijs over naar de gemeenschappelijke regeling.

De kosten voor het collectief vervoer behoren tot deze samenhangende kosten. De totale kosten van het collectief vervoer bedroegen over 2012 voor de gemeenschappelijke regeling circa € 367.000. Het contract hiervoor is in het verleden door Noorderkwartier N.V. gesloten (zonder een Europese aanbesteding) en loopt tot 31 juli 2013. Het is niet de bedoeling dat door de gewijzigde omstandigheden het contract ontbonden wordt om alsnog Europees te worden aanbesteed. Het contract kan worden uitgediend. Dit leidt niet tot een onrechtmatigheid.

Wij adviseren u wel te onderzoeken of bij afloop van het huidige contract, een aanbestedingsprocedure dient te worden opgestart. Hierdoor voorkomt u eventuele onrechtmatigheden in de komende jaren.

5.3. Begrotingsrechtmatigheid

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking van uw gemeenschappelijke regeling moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat het bestuur hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2012 van de Commissie BBV (voorheen het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten). Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan worden afgegeven.

Daarnaast moet de accountant in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening een duidelijk overzicht moet geven, aan de orde stellen. Extra lasten die worden gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

Uw gemeenschappelijke regeling heeft één programma (Programma gesubsidieerde arbeid). De gerealiseerde lasten Loonkosten Wsw intern, Loonkostensubsidie Wsw Buitengemeenten, Controlling, en Secretaris en beleidsondersteuning waren in 2012 hoger dan de begrote lasten en daarom is in beginsel sprake van een zogenoemde onrechtmatigheid.

Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën, zoals genoemd in de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV (voorheen van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten).

Programma	Werkelijke lasten x € 1.000	Geraamde lasten x € 1.000	Over- schrijding	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee ¹⁾
Loonkosten Wsw intern	14.395	14.317	78	X	
Loonkostensubsidie Wsw Buitengemeenten	485	477	8	X	
Controlling	2	0	2	X	
Secretaris en beleidsondersteuning	21	20	1		X

Ad 1) De hogere lasten passen binnen uw bestaand beleid en u bent gedurende het boekjaar door het management op de hoogte gesteld van de overschrijdingen en/of de hogere lasten hangen direct samen met hogere opbrengsten. Deze criteria zijn belangrijk om na te gaan of de overschrijding van de begrote lasten ook van invloed is op het accountantsoordeel inzake rechtmatigheid. Bij de post "Secretaris en beleidsondersteuning" is sprake van een overschrijding van €1.000 welke niet past binnen de hiervoor genoemde criteria. Deze overschrijding is niet materieel.

Naast overschrijdingen van lasten, zijn ook op onderdelen meer baten gerealiseerd dan begroot. Over de baten rapporteren wij in deze paragraaf niet omdat dit geen onderdeel uitmaakt van het criterium begrotingsrechtmatigheid zoals de richtlijnen voorschrijven.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van deze overschrijdingen naar de toelichting op de programmarekening, waarin een analyse van de begrotingsafwijkingen en de begrotingsrechtmatigheid 2012 is opgenomen. De geconstateerde kostenoverschrijdingen welke als onrechtmatig worden aangemerkt en op grond van de Kadernota 2012 van de commissie BBV meetellen voor het accountantsoordeel, hebben in totaliteit geen gevolgen voor de strekking van de controleverklaring.
